

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 martie

Seria I, Anul XX, Nr. 9 (281), 2017

Revista *Vestitorul* urează, cu prilejul Sfintei Sărbători a Paștelui,
tuturor colaboratorilor, cititorilor și credincioșilor
Sărbători Fericite!

CRISTOS A ÎNVIAT!

Mesajul Sfântului Părinte Papa Francisc pentru Ziua Mondială a Tineretului

Dragi tineri,

Iată-ne din nou pe drum după minunata noastră întâlnire de la Cracovia, unde am celebrat împreună a XXXI-a Zi Mondială a Tineretului și Jubileul Tinerilor, în contextul Anului Sfânt al Milostivirii. Ne-am lăsat conduși de sfântul Ioan Paul al II-lea și de sfânta Faustina Kowalska, apostoli ai milostivirii divine, pentru a da un răspuns concret la provocările din timpul nostru. Am trăit o puternică experiență de fraternitate și de bucurie, și am dat lumii un semn de speranță; steagurile și limbile diferite nu erau motiv de contrast și diviziune, ci ocazie pentru a deschide porțile inimilor, pentru a construi punți.

La sfârșitul ZMT de la Cracovia am indicat următoarea țință a pelerinajului nostru care, cu ajutorul lui Dumnezeu, ne va duce în Panama în 2019. Ne va însoți pe acest drum Fecioara Maria, cea pe care toate generațiile o numesc fericită (cf. Lc 1,48). Noua etapă a itinerarului nostru se leagă de cea precedentă, care era centrată pe Fericiri, dar ne determină să mergem înainte. De fapt, îmi stă la inimă ca voi tinerii să puteți merge nu numai comemorând trecutul, ci având și curaj în prezent și speranță în viitor. Aceste atitudini, mereu vii în tânără femeie din Nazaret, sunt exprimate clar în temele alese pentru următoarele trei ZMT. Anul acesta (2017) vom reflecta despre credința Mariei când în Magnificat a spus: „Mi-a făcut lucruri mari Cel Atotputernic” (Lc 1,49). Tema din anul următor (2018) – „Nu te teme, Marie, pentru că ai aflat har la Dumnezeu” (Lc 1,30) – ne va face să medităm asupra carității pline de curaj cu care Fecioara a primit vestea îngerului. ZMT 2019 va fi inspirată din cuvintele „Iată slu-

jitoarea Domnului: fie mie după cuvântul tău” (Lc 1,38), răspuns al Mariei dat îngerului, încărcat de speranță.

În octombrie 2018, Biserica va celebra Sinodul Episcopilor cu tema: *Tinerii, credința și discernământul vocațional*. Ne vom întreba despre modul în care voi tinerii trăiți experiența credinței în mijlocul provocărilor din timpul nostru. Și vom trata și chestiunea despre modul în care puteți să vă formați un proiect de viață, discernând vocația voastră, înțelegând în sens amplu, adică la căsătorie, în cadrul laical și profesional, sau la viața consacrată și la preoție. Doresc ca să fie o mare sintonie între parcursul spre ZMT din Panama și drumul sinodal.

Timpul nostru nu are nevoie de „tineri-divan”

Conform Evangheliei lui Luca, după ce a primit vestea îngerului și a răspuns „da”-ul său la chemarea de a deveni mamă a Mântuitorului, Maria se ridică și merge în grabă ca s-o viziteze pe verișoara Elisabeta, care este în luna a șasea de sarcină (cf. 1,36.39). Maria este foarte tânără; ceea ce i-a fost vestit este un dar imens, dar comportă și provocări foarte mari; Domnul a asigurat-o de prezența sa și de sprijinul său, dar atâtea lucruri sunt încă întunecate în mintea sa și în inima sa. Și totuși Maria nu se închide în casă, nu se lasă paralizată de frică sau de orgoliu. Maria nu este tipul care pentru a se simți bine are nevoie de un divan bun unde să stea comodă și în siguranță. Nu este o tânără-divan! (cf. Discurs la Veghe, Cracovia, 30 iulie 2016). Dacă este de folos un ajutor pentru bătrâna sa verișoară, ea nu întârzie și pornește imediat în călătorie.

Este lung parcursul pentru a ajunge la casa Elisabetei: circa 150 de kilometri. Însă tânără din Nazaret, împinsă de Spiritul Sfânt, nu cunoaște piedici. Cu siguranță, zilele de drum au ajutat-o să mediteze asupra evenimentului minunat în care era implicată. Așa ni se întâmplă și nouă când pornim în pelerinaj: de-a lungul drumului ne revin în minte faptele vieții, și putem să le maturizăm sensul și să aprofundăm vocația noastră, dezvăluită apoi în întâlnirea cu Dumnezeu și în slujirea adusă altora.

Mi-a făcut lucruri mari Cel Atotputernic

Întâlnirea dintre cele două femei, tânără și bătrână, este plină de prezența Spiritului Sfânt și încărcată de bucurie și de uimire (cf. Lc 1,40-45). Cele două mame, precum și copiii pe care-i poartă în sân, aproape că dansează de fericire. Elisabeta, uimită de credința Mariei, exclamă: „Fericită aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de Domnul” (v. 45). Da, unul dintre marile daruri pe care Fecioara l-a primit este cel al credinței. A crede în Dumnezeu este un dar inestimabil, dar cere și să fie primit; și Elisabeta o binecuvântează pe Maria pentru asta. Ea, la rândul său, răspunde cu cântarea Magnificat (cf. Lc 1,46-55), în care găsim expresia: „Mi-a făcut lucruri mari Cel Atotputernic” (v. 49).

Este o rugăciune revoluționară, cea a Mariei, cântă
(continuare în pag. 3)

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

(urmare din pag. 2)

tarea unei tinere pline de credință, conștientă de limitele sale dar încrezătoare în milostivirea divină. Această mică femeie curajoasă aduce mulțumire lui Dumnezeu pentru că a privit la micimea sa și pentru lucrarea de mântuire pe care a făcut-o asupra poporului, asupra săracilor și a celor umili. Credința este inima întregii istorii a Mariei. Cântarea sa ne ajută să înțelegem milostivirea Domnului ca motor al istoriei, fie a celei personale a fiecăruia dintre noi fie a întregii omeniri.

Când Dumnezeu atinge inima unui tânăr, a unei tinere, aceștia devin capabili de acțiuni cu adevărat grandioase. „Marile lucruri” pe care Cel Atotputernic le-a făcut în existența Mariei ne vorbesc și despre călătoria noastră în viață, care nu este o vagabondare fără sens, ci un pelegrinaj care, chiar cu toate incertitudinile și suferințele sale, poate găsi în Dumnezeu plinătatea sa (cf. Angelus, 15 august 2015). Îmi veți spune: „Părinte, dar eu sunt foarte limitat, sunt păcătos, ce pot să fac?”. Când Domnul ne cheamă, nu se oprește la ceea ce suntem sau la ceea ce am făcut. Dimpotrivă, în momentul în care ne cheamă, El privește tot ceea ce am putea să facem, toată iubirea pe care suntem capabili s-o eliberăm. Ca tână Maria, puteți face în așa fel încât viața voastră să devină instrument pentru a îmbunătăți lumea. Isus vă cheamă să lăsați amprenta voastră în viață, o amprentă care să marcheze istoria, istoria voastră și istoria atâtor (cf. Discurs la Veghe, Cracovia, 30 iulie 2016).

A fi tineri nu înseamnă a fi deconectați de trecut

Maria este puțin mai mult decât adolescentă, ca mulți dintre voi. Și totuși în Magnificat dă glas de laudă poporului său, istoriei sale. Asta ne arată că a fi tineri nu înseamnă a fi deconectați de trecut. Istoria noastră personală se inserează într-o lungă urmă, într-un drum comunitar care ne-a precedat de-a lungul secolelor. Ca Maria, aparținem unui popor. Și istoria Bisericii ne învață că, și atunci când ea trebuie să traverseze mări furtunoase, mâna lui Dumnezeu o conduce, o face să depășească momente dificile. Adevărata experiență de Biserică nu este ca un flashmob, în care se stabilesc întâlniri, se realizează o performance și apoi fiecare merge pe drumul său. Biserica poartă în sine o lungă tradiție, care se transmite din generație în generație, îmbogățindu-se în același timp din experiența fiecărui individ. Și istoria voastră găsește locul său în interiorul istoriei Bisericii.

A comemora trecutul folosește și la primirea intervențiilor inedite pe care Dumnezeu vrea să le realizeze în noi și prin intermediul nostru. Și ne ajută să ne deschidem pentru a fi aleși ca instrumente ale sale, colaboratori ai planurilor sale mântuitoare. Și voi tinerii puteți să faceți mari lucruri, să vă asumați responsabilități mari, dacă veți recunoaște acțiunea milostivă și atotputernică a lui Dumnezeu în viața voastră.

Aș vrea să vă pun câteva întrebări: în ce mod „salvați” în memoria voastră evenimentele, experiențele din viața voastră? Cum tratați faptele și imaginile imprimate în amintirile voastre? Unora, deosebit de răniți de circumstanțele vieții, le-ar veni să „reseteze” propriul trecut, să se

folosească de dreptul la uitare. Dar aș vrea să vă amintesc că nu există sfânt fără trecut, nici păcătos fără viitor. Perla se naște dintr-o rană a scoicii! Isus, cu iubirea sa, poate vindeca inimile noastre, transformând rănilor noastre în perle autentice. Cum spunea sfântul Paul, Domnul poate manifesta forța sa prin slăbiciunile noastre (cf. 2Cor 12,9).

Însă amintirile noastre nu trebuie să rămână toate adunate, ca în memoria unui disc rigid. Și nu este posibil să se arhiveze totul într-un „nor” virtual. Trebuie învățat să se facă în așa fel încât faptele din trecut să devină realitate dinamică, asupra căreia să se reflecteze și din care să se scoată învățătură și semnificație pentru prezentul și viitorul nostru. Misiune grea, dar necesară, este aceea de a descoperi firul roșu al iubirii lui Dumnezeu care conectează toată existența noastră.

Atâția spun că voi tinerii sunteți zăpăciți și superficiali. Nu sunt deloc de acord! Însă trebuie recunoscut că în aceste timpuri ale noastre este nevoie să se recupereze capacitatea de a reflecta asupra propriei vieți și a o proiecta spre viitor. A avea un trecut nu este același lucru cu a avea o istorie. În viața noastră putem avea atâtea amintiri, dar câte dintre ele construiesc cu adevărat memoria noastră? Câte sunt semnificative pentru inima noastră și ajută să dăm un sens existenței noastre? Fețele tinerilor, în „social”, apar în atâtea fotografii care relatează evenimente mai mult sau mai puțin reale, dar nu știm cât din toate acestea este „istorie”, experiență care poate fi povestită, înzestrată cu un scop și cu un sens. Programele de la televizor sunt pline de așa-numite „reality show”, dar nu sunt istorii reale, sunt numai minute care se scurg în fața unei telecamere, în care personajele trăiesc așa, fără un proiect. Nu vă lăsați deviați de această falsă imagine a realității! Fiți protagoniști ai istoriei voastre, decideți viitorul vostru!

Cum să rămânem conectați, urmând exemplul Mariei

Se spune despre Maria că păstra toate lucrurile medităndu-le în inima sa (cf. Lc 2,19.51). Această simplă tânără din Nazaret ne învață cu exemplul său să păstrăm amintirea evenimentelor vieții, dar și să le punem împreună, reconstruind unitatea fragmentelor, care unite pot să compună un mozaic. Cum ne putem exercita concret în acest sens? Vă dau câteva sugestii.

La sfârșitul fiecărei zile ne putem opri pentru câteva minute ca să ne amintim de momentele frumoase, de provocări, de ceea ce a mers bine și de ceea ce a mers strâmb. Astfel, în fața lui Dumnezeu și în fața noastră, putem manifesta sentimentele de recunoștință, de căință și de încredințare, dacă vreți chiar notându-le într-un caiet, un soi de jurnal spiritual. Asta înseamnă a ne ruga în viață, cu viața și despre viață, și cu siguranță vă va ajuta să percepeți mai bine marile lucruri pe care Domnul le face pentru fiecare dintre voi. Cum spunea sfântul Augustin, pe Dumnezeu îl putem găsi în ogoarele vaste ale memoriei noastre (cf. Confesiuni, Cartea X, 8, 12).

Citind Magnificat ne dăm seama cât de mult cunoștea Maria Cuvântul lui Dumnezeu. Fiecare verset din

(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

această cântare are o paralelă a sa în Vechiul Testament. Tânăra mamă a lui Isus cunoștea bine rugăciunile poporului său. Cu siguranță părinții săi, bunicii săi au învățat-o. Cât de importantă este transmiterea credinței de la o generație la alta! Există o comoară ascunsă în rugăciunile pe care ni le învață strămoșii noștri, în acea spiritualitate trăită în cultura celor simpli pe care noi o numim evlavie populară. Maria adună patrimoniul de credință al poporului său și îl recompune într-o cântare complet a ei, dar care este în același timp cântarea întregii Biserici. Și toată Biserica o cântă cu ea. Pentru ca și voi tinerii să puteți cânta un Magnificat în întregime al vostru și să faceți din viața voastră un dar pentru întreaga omenire, este fundamental să vă legați din nou cu tradiția istorică și rugăciunea celor care v-au precedat. De aici importanța de a cunoaște bine Biblia, Cuvântul lui Dumnezeu, de a-l citi în fiecare zi confruntându-l cu viața voastră, citind evenimentele zilnice în lumina a ceea ce Domnul vă spune în Sfintele Scripturi. În rugăciune și în lectura rugătoare a Bibliei (așa-numita lectio divina), Isus va încălzi inimile voastre, va lumina pașii voștri, chiar și în momentele întunecate ale existenței voastre (cf. Lc 24,13-35).

Maria ne învață și să trăim cu o atitudine euharistică, adică să aducem mulțumire, să cultivăm lauda, să nu ne fixăm numai pe probleme și pe dificultăți. În dinamica vieții, rugăciunile de astăzi vor deveni motive de mulțumire de mâine. Astfel, participarea voastră la Sfânta Liturghie și momentele în care veți celebra sacramentul Reconcilierii vor fi în același timp culme și punct de plecare: viețile voastre se vor reînnoi în fiecare zi în iertare, devenind laudă perenă adusă Celui Atotputernic. „Încredeți-vă în amintirea lui Dumnezeu: [...] amintirea sa este o inimă tandră de compasiune, care se bucură să șteargă definitiv orice urmă a noastră de rău” (Omilie la Sfânta Liturghie de la ZMT, Cracovia, 31 iulie 2016).

Am văzut că Magnificat provine din inima Mariei în momentul în care o întâlnește pe bătrâna sa verișoară Elisabeta. Aceasta, cu credința sa, cu privirea sa ascuțită și cu cuvintele sale, o ajută pe Fecioară să înțeleagă mai bine măreția acțiunii lui Dumnezeu în ea, a misiunii pe care i-a încredințat-o. Și voi, vă dați seama de extraordinarul izvor de bogăție care este întâlnirea dintre tineri și bătrâni? Câtă importanță dați bătrânilor, bunicilor voștri? Pe bună dreptate voi aspirați să „vă luați zborul”, purtați în inimă atâtea vise, dar aveți nevoie de înțelepciunea și de viziunea bătrânilor. În timp ce deschideți aripile în vânt, este important ca să descoperiți rădăcinile voastre și să preluați ștafeta de la persoanele care v-au precedat. Pentru a construi un viitor care să aibă sens, trebuie cunoscute evenimentele trecute și să se ia poziție în fața lor (cf. Exortăția apostolică post-sinodală *Amoris laetitia*, 191.193). Voi tinerii aveți forța, bătrânii au memoria și înțelepciunea. Ca Maria cu Elisabeta, îndreptați-vă privirea spre bătrâni, spre bunicii voștri. Vă vor spune lucruri care vor pasiona mințile voastre și vor emoționa inima voastră.

Fidelitate creativă pentru a construi timpuri noi

Este adevărat că aveți puțin ani în urma voastră și de aceea poate să vă fie greu să dați tradiției valoarea cuvenită. Țineți cont că asta nu înseamnă a fi tradiționaliști. Nu! Când Maria în Evanghelie spune „mi-a făcut lucruri mari Cel Atotputernic”, înțelege că acele „lucruri mari” nu s-au terminat, ci continuă să se realizeze în prezent. Nu este vorba despre un trecut îndepărtat. A ști să comemorăm trecutul nu înseamnă a fi nostalgici sau a rămâne alipiți de o perioadă determinată a istoriei, ci de a ști să recunoaștem propriile origini, pentru a ne întoarce mereu la esențial și a ne lansa cu fidelitate creativă în construirea de timpuri noi. Ar fi un necaz și n-ar folosi nimănui să se cultive o amintire paralizantă, care face să facem mereu aceleași lucruri în același mod. Este un dar al cerului a putea vedea că mulți, cu nedumeririle, visele și întrebările voastre, vă opuneți celor care spun că lucrurile nu pot să fie diferite.

O societate care valorizează numai prezentul și tinde și să devalorizeze tot ceea ce se moștenește de la trecut, ca de exemplu instituțiile căsătoriei, a vieții consacrate, a misiunii sacerdotale. Acestea ajung să fie văzute ca lipsite de semnificație, ca forme depășite. Se crede că se trăiește mai bine în situații așa-numite „deschise”, comportându-se în viață ca într-un reality show, fără scop și fără sfârșit. Nu vă lăsați înșelați! Dumnezeu a venit să lărgească orizonturile vieții noastre, în toate direcțiile. El ne ajută să dăm trecutului valoarea cuvenită, pentru a proiecta mai bine un viitor de fericire: dar acest lucru este posibil numai dacă se trăiesc autentice experiențe de iubire, care se concretizează în descoperirea chemării Domnului și în aderarea la ea. Și acesta este singurul lucru care ne face cu adevărat fericți.

Dragi tineri, încredințez drumul nostru spre Panama, precum și itinerarul de pregătire al următorului Sinod al Episcopilor, mijlocirii materne a Sfintei Fecioare Maria. Vă invit să ne amintim de două date importante din anul 2017: trei sute de ani de la găsirea imaginii Sfintei Fecioare Maria Aparecida, în Brazilia; și centenarul aparițiilor de la Fatima, în Portugalia, unde, cu ajutorul lui Dumnezeu, voi merge pe lerin în luna mai. Sfântul Martin de Porres, unul dintre sfinții patroni ai Americii Latine și ai ZMT 2019, în slujirea sa umilă zilnică avea obiceiul de a oferi florile cele mai bune Mariei, ca semn al iubirii sale filiale. Cultivați și voi, asemenea lui, o relație de familiaritate și prietenie cu Sfânta Fecioară Maria, încredințându-i bucuriile, neliniștile și preocupările voastre. vă asigur că nu vă va părea rău!

Tânăra din Nazaret, care în toată lumea a asumat mii de chipuri și nume pentru a se apropia de fiii săi, să mijlocească pentru fiecare dintre noi și să ne ajute să cântăm lucrările mari pe care Domnul le săvârșește în noi și prin noi.

www.magisteriu.ro

Traducător: pr. Mihai PĂTRAȘCU

Otilia BĂLAȘ

Părintele Florian Stan - 160 de ani de la naștere 17 martie 1857 - 15 mai 1924

„Nimic nu-i leagă mai mult pe oameni decât conștiința unui trecut comun”. Eugen Lovinescu

Ne privim adesea trecutul, ne aparține, ne însoțește viața. Trecutul însoțește și viața Bisericii Române Unite cu Roma, Biserica noastră, care, în 1948, „a fost trimisă în catacombe”, unde, zeci de ani, și-a îndeplinit misiunea încredințată de Cristos. În acești „zeci de ani” și după 1989 nu au încetat defăimările bazate pe denaturări intenționate. Privim acest trecut cu inima strânsă, îl privim pentru că avem datoria să apărăm adevărul și demnitatea Bisericii.

Privim trecutul Bisericii Greco-Catolice pentru că are darul și puterea să ne îmbogățească sufletul, și nu numai prin personalitățile care umplu cei peste 300 de ani de istorie a Bisericii, dar și prin acei preoți, aparent fără însemnătate, însă toți, deopotrivă, părinții sufletului nostru, care ni l-au adus pe Cristos „în zilele noastre de trudă” și ne-au făcut cunoscute iubirea și milostivirea Lui.

Remarcăm că suntem legați de toți aceștia prin trăirea și mărturisirea aceluiași crez ... Se pierde șirul anilor și ne simțim solidari cu toți aceia „care înaintea noastră s-au rugat în Biserica lui Cristos, care au trăit, muncit, gândit și suferit pentru Cristos”.

De la acești preoți primim „o fărâmbă” de „ethos” catolic, un ansamblu de trăsături, o anumită fizionomie morală pe care nici o știință din lume nu ne-o poate da.

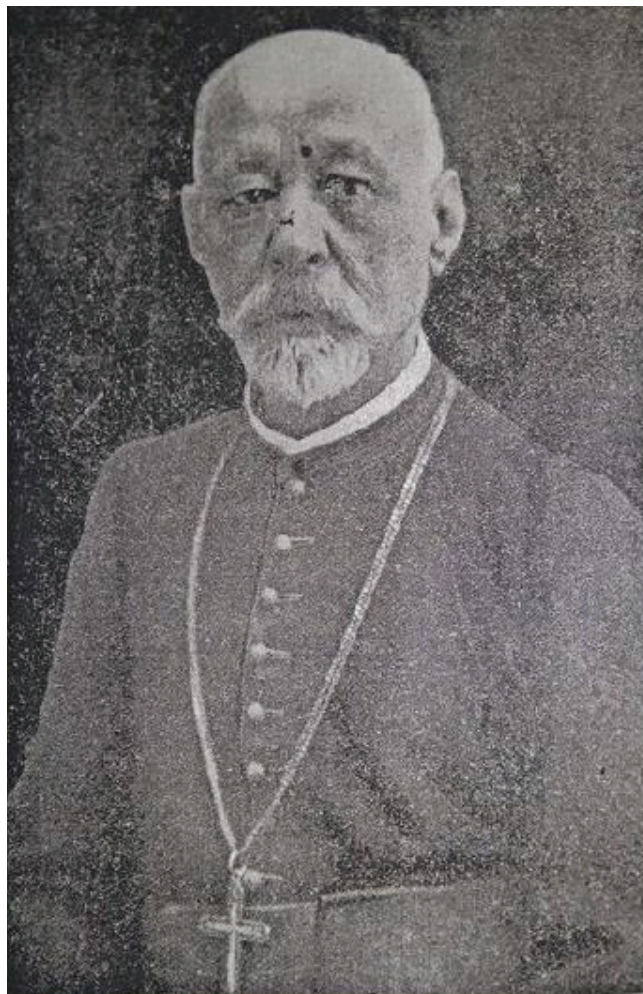
Mormântul unuia dintre acești preoți este în fața Capelei Frențiu din Cimitirul Municipal Rulikowski din orașul nostru, mormânt uitat, fără urme de aduceri - aminte - mormântul Părintelui dr. Florian Stan, fostul vicar general al Diecezei de Oradea (1912-1924).

Astăzi, la 160 de ani de la naștere, căutăm să regăsim pe preotul care, într-un anumit timp al istoriei Eparhiei noastre, i-a luminat calea, condus de credință și datorie.

S-a născut la 17 martie 1857 în Iegheriștea Veche din județul Satu Mare, localitate ce aparține de comuna Crucișor, ca și Poiana Codrului, cunoscute în trecut pentru cultivarea artei sticlăriei. A urmat Liceul la Oradea și Teologia tot la Oradea în cadrul Seminarului latin, care a crescut „mai bine de un veac, aproape jumătate din preoțimea necesară (Diecezei noastre), dându-i o mulțime de preoți buni și inimoși”, subliniază Iacob Radu.

La finalul studiilor orădene, continuă să-și desăvârșească cunoștințele la Budapesta, unde a obținut doctoratul în Drept canonic și licența în limba latină și germană. Atent la cerințele timpului, în particular, a învățat limba franceză și stenografia. La Oradea, a urmat și Academia de Drept, obținând, la Budapesta, și titlul de doctor în științe juridice.

La 10 aprilie 1887, Episcopul Mihai Pavel l-a hirotonit preot celib. Doi ani a fost preot în comuna Chere-

luș, iar din 1889, profesor suplinitor de latină și germană la „Gimnaziul Greco-Catolic de băieți” (Liceul „Samuil Vulcan”) din Beiuș, ca din 1892 să devină titular.

În anul școlar 1922-1923 a fost profesor de limba franceză la „Școala Normală” din Oradea.

Pentru competența de care a dat dovadă, în 1906 a fost numit canonic cancelar al Capitlului și, peste un an, din oficiu, rector al „Seminarului” și inspector școlar diecezan, „funcții pe care le-a exercitat între anii 1907-1916 cu multă pricepere și abilitate”.

În dispoziția episcopală de numire, Episcopul Demetriu Radu menționa: „Suntem pe deplin convinși că în persoana Revmei Frăției Tale am aflat pe acel bărbat, carele prin alesele sale calități va ști să conducă spre mai departe înflorire și prosperare atât institutul seminarial menit a crește odraslele tinere ale Bisericii și ale neamului nostru, cât și școalele noastre parohiale prin controlarea funcționării lor” (Academia Română, Institutul de Istorie „George Barițiu”, „Canonici, profesori și vicari foranei din Biserica Română Unită (1853-1918) - Dicționar”, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2013, p.375).

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

Seminarul Teologic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea sărbătorește în acest an 225 de ani de existență - a fost întemeiat la solicitarea Episcopului Ignatie Dărbant, în 1792, - Seminarul Leopoldin. De la data înființării până în 1922 „au trăit și au învățat peste 13.000 de tineri” în lăcașul „religiozității, științei și culturii minții și inimii, precum și al iubirii de neam și de patrie”.

Rectorii și părinții spirituali ai Seminarului au fost aleși cu grijă dintre canonicii Capitlului. Părintele Florian Stan a fost rector și părinte spiritual al Institutului (1907-1916), unul dintre preoții care au format conștiințe, preoți cu viață sfântă „care au străjuit pe lângă altarele bisericilor noastre”, oameni cu o cultură de mari dimensiuni. În cursul anilor, din rândul seminariștilor orădeni s-au ridicat mari personalități, „un mitropolit, patru episcopi, un număr însemnat de canonici, sute de profesori și învățători, avocați etc”.

Documentele Episcopiei scot în lumină profilul sufletesc al Părintelui Stan, bunătatea și generozitatea. Dintr-o cerere a unui zilier sărac, cu patru copii, află că „cel mai mic are mare dor să învețe [...] e foarte sânguincios, blând și ascultătoriu. Drept aceea, nemaiputând a rezista la rugărilor fierbinți ale fiului meu [...] vin a Vă ruga, prea umilit să Vă îndurați a-l primi pe Ioan în seminariul domestic, dacă cumva este cu putință” (Blaa Mihoc, „Caritate și prigoană”, Editura Logos'94, Oradea, p.288). Rectorul Florian Stan nu numai că-l primește pe tânăr în Seminar, dar notează pe marginea cererii „I-aș propune în prevedere că va fi primit la poartă ca studinte...”.

Florian Stan a mers pe linia înaintașilor primind în Seminar doar „tineri inteligenți, aleși pentru a fi preoți (juvenes melioris talenti pro clero)”, ei fiind viitorul, cei care vor fi capabili să călăuzească destinul Bisericii.

În 1912 Părintele Florian Stan a fost numit vicar general, funcție pe care a îndeplinit-o sub păstoria Episcopilor Demetriu Radu și a lui Valeriu Traian Frențiu, cărora le-a fost foarte devotat. Cuvintele prin care anunță Dieceza de sfârșitul tragic al Episcopului Demetriu Radu vibrează de durere: „Nemiloasa schijă pre Părintele nostru l-a nimerit în piept, iar pe noi în adâncul inimei. Lui i-a stins viața trupească, nouă însă ne-a răpit liniștea sufletească, căci în el am pierdut un Părinte mare, un Părinte falnic...” (Iacob Radu, „Istoria Diecezei Române Unite cu Roma a Orăzii Mari”, Oradea, Editura Chiriașii Tipografiei Românești, 1932, p.191).

A continuat să urce treptele ierarhiei ecleziale; din 1915 este prepozit al Capitlului Catedralei, iar la 3 octombrie 1922 a fost numit arhiepiscop-auxiliar, titular de Axiopolis, „fiind consacrat în această demnitate în ziua de 6/19 decembrie a aceluiași an, de sărbătoarea Sfântului Nicolae, patronul diecezei orădene” (Canonici, profesori..., „Dicționar”, p.377).

După sfârșitul tragic al Episcopului Demetriu Radu, din 9 decembrie 1920, și până în 3 mai 1922, data la care a fost instalat Episcop Înalt Preasfinția Sa Valeriu

Traian Frențiu, a condus destinele Diecezei.

Episcopii Demetriu Radu și Valeriu Traian Frențiu s-au înconjurat de oameni luminați, printre care și vicarul general, care i-a susținut în efortul pentru dezvoltarea Diecezei și a „Seminarului Teologic”. O nouă construcție a început în anul 1914, dar, din cauza războiului, s-a terminat în 1920. La scurt timp, în 1922, Seminarul a devenit „Academie Teologică”, instituție de grad universitar care a funcționat până în 1948. La toate aceste lucrări, în calitate de vicar general, Părintele Stan a fost alături de Episcopi. În activitatea sa, începând de la preotul de țară și până la cele mai înalte funcții, Părintele Stan a dat dovadă de conștiinciozitate și responsabilitate. Revenindu-i îndrumarea și arhidiaconatul ținuturilor sătmărene, a făcut vizite canonice în cele mai îndepărtate comune.

Perioada activității sale nu a fost dintre cele mai liniștite, dar, cu inteligență și diplomatie, conflictele au fost înlăturate întotdeauna. A fost ferm în credință și în devotamentul pentru poporul său și nu s-a dezmințit nici în timpul revoluției bolșevice a lui Bela Kun, când a fost condamnat la moarte (regimul comunist din Ungaria a durat între 21 martie și 6 august 1919, a cuprins și Bihorul). Împreună cu Părintele Florian Stan, „tribunalul revoluționar” a condamnat la moarte 35 de persoane, majoritatea fiind preoți greco-catolici, dintre care amintim pe Părintele Iacob Radu, fratele Episcopului, pe Părintele Gheorghe Miculaș, rectorul Seminarului, iar din Biserica Ortodoxă a fost condamnat vicarul Roman Ciorogariu - doar vestea apropierea armatei române a înlăturat execuția.

La Adunarea Națională de la Alba Iulia, din 1918, prin care Transilvania s-a unit cu Țara, Episcopul Demetriu Radu a luat parte având cu el mulți protopopi și preoți ai Diecezei. Episcopul a avut onoarea de a fi numit în prezidiul adunării. La Oradea, vicarul general a făcut parte din Consiliul Național Român, împreună cu rectorul Seminarului Gheorghe Miculaș, Iacob Radu și Constantin Pavel, mari personalități „care își vor aduce contribuția la organizarea vieții economico-sociale și politice locale”.

Părintele Florian Stan a avut firea omului de acțiune, dar și la catedră s-a impus ca profesor; a lucrat și a publicat pentru elevii săi o gramatică a limbii germane, iar la ore le dăruia neconținut din bogata sa cultură umanistă, trezindu-le dorința de cunoaștere.

A făcut parte din grupul de intelectuali români din Oradea, care au intenționat, în 1910, să publice un ziar românesc pentru zona Bihorului, dar dorința nu s-a putut realiza.

Părintele Florian Stan face parte din rândul acelor preoți care au îmbogățit prin munca lor Eparhia Greco-Catolică de Oradea și, prin ea, Biserica. Împrejurările istorice în care a trăit nu au fost întotdeauna senine, dimpotrivă, dar, cu puterea credinței, cu inteligență, devotament și muncă cinstită, a fost creator de lucruri bune ... Poate aceasta este opera vieții lui.

Prin testament, toate bunurile personale le-a lăsat Episcopiei Greco-Catolice de Oradea.

La 15 mai 1924 s-a stins din viață.

SCRISOARE DESCHISĂ

Obiect: Biserica Catolică din România deza-probă Propunerea legislativă privind Parteneriatele civile între persoane de același sex - PL 498/2016 și solicită retragerea acestei inițiative legislative pe care o consideră un atac la demnitatea persoanei și la integritatea familiei

Biserica Catolică din România a luat act de Proiectul de lege privind Parteneriatele civile între persoane de același sex - PL 498/2016.

Dat fiind proiectul de lege mai sus amintit, episcopii catolici din România doresc să aducă la cunoștința forurilor abilitate și a societății civile poziția Bisericii Catolice față de viață și căsătorie.

Societatea are drept celulă de bază familia. Prin recunoașterea oficială a instituției căsătoriei, societatea aduce o recunoaștere specială angajamentului asumat din dragoste, în mod liber și responsabil, de către un bărbat și o femeie, de a întemeia o familie, legându-și viețile într-o relație de fidelitate, stabilă, durabilă, în care se vor naște și vor fi educate noile generații.

Biserica dorește să amintească faptul că darul neprețuit al vieții are un curs firesc, iar natura are legile sale înscrise în Creație. Această recunoaștere din partea societății este legată de faptul că familia, astfel definită, aduce un serviciu de cea mai mare importanță binelui comun, asigurând supraviețuirea biologică și culturală a comunității. Recunoașterea din partea societății a instituției familiei nu reprezintă, așadar, o simplă oficializare a unei relații private între persoane.

Instituția familiei are un fundament natural și nu este un construct arbitrar. Legea familiei este deplina concordanță cu legea firii.

Relația dintre un bărbat și o femeie e diferită prin natura sa de relația dintre doi bărbați sau dintre două femei. De aceea, nu se poate vorbi de vreo nedreptate sau „discriminare”, atunci când societatea abordează în mod diferit aceste tipuri de relații.

Revendicarea unor „drepturi speciale” legate de anumite preferințe sexuale, este o ideologie îndreptată în mod explicit spre subminarea moralității și a instituțiilor acestei Civilizații – începând cu familia – cu scopul declarat de a o distruge.

Acest lucru este confirmat de faptul că în toate țările în care a fost legalizat „parteneriatul civil” între persoane de același sex, a urmat invariabil și legalizarea „căsătoriei” homosexualilor cu noi revendicări de „drepturi” pentru cupluri de același sex, precum adopția de copii și reproducerea asistată medical.

Vocația pro-occidentală a națiunii noastre nu presupune copierea modelelor ideologice distructive. Dimpotrivă, românii, ca popor creștin, sunt chemați să ajute Europa și Civilizația din care facem parte să-și refacă rădăcinile creștine și morale.

Legalizarea „parteneriatelor civile”, respectiv a „căsătoriei” homosexualilor, reprezintă o mutație civilizțională fundamentală, posibil ireversibilă, într-o direcție ideologică ale cărei consecințe negative pentru societățile occidentale sunt în prezent evidente. Nu este onorabil să fie susținută promovarea - rapidă și lipsită de transparență - a unor asemenea proiecte, despre care se știe că nu se bucură de sprijin în societatea românească.

Constituția conferă Statului dreptul și datoria de a ocroti căsătoria și familia. Orice formă de subminare a familiei întemeiate pe căsătoria adevărată (dintre un bărbat și o femeie) este și un atentat la adresa drepturilor copiilor. Viitorul României, ca existență fizică, precum și culturală și spirituală, depinde de familia firească. Legislatorii trebuie să înțeleagă că, înainte de toate, dau seamă în fața lui Dumnezeu pentru activitatea lor în slujba binelui comun.

Prin urmare, Biserica Catolică din România consideră că „Proiectul de lege privind stabilirea parteneriatelor civile” este un atac la demnitatea persoanei, la integritatea familiei, implicit la echilibrul vieții sociale și la viitorul nației noastre.

Pentru binele comun al societății și al familiei, cât și pentru demnitatea fiecărei persoane, Biserica Catolică din România solicită retragerea Proiectului de lege 498/2016 trimis spre adoptare Camerei Deputaților din Parlamentul României.

**Președinte al C.E.R.
† Cardinal LUCIAN**

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XVIII)

ISTORIA PEDEPSEȘTE! ...? ...? ...? ...?

Un (a)Numit personaj, motiva, în spațiul public, samavolnicia actului de la 1948, de scoatere a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-catolică, în afara legii și (în subînțelegere) martiriilor înalților prelați, a preoților și a unor credincioși, făcând următoarea afirmație pe ton imperativ (iată semnificația semnului "!" din titlu): "Istoria a pedepsit!". A urmat apoi motivarea afirmației. "Pedepsa istoriei" s-ar datora momentului istoric de la 1700, când o parte din clerul ortodox, împreună cu credincioșii săi, s-au unit cu Roma Catolică.

Privind spre titlul acestui articol, observăm, probabil cu oarecare mirare, cele patru semne de întrebare. Sărim peste primul (?) pentru a ne opri, o clip, la cel de-al doilea "?". Așezăm înaintea lui cuvântul "gogomănie" pentru a ne întreba dacă afirmația imperativă, susnumită, este o "înțelegere neînțelegătoare" (exprimare elegantă împrumutată de la Sf. Augustin) ori este izvorâtă din crasa ignoranță, adică din gogomănie.

Următorul semn de întrebare, se miră: "este o neputință, o infamie, o faptă nedemnă?". Ne oprim aici cu șirul semnificațiilor oferite de DEX, cuvântului "netrebnicie".

Cel din urmă "?" ne trimite către alte interogații, tot sub egida Dicționarului Explicativ al Limbii Române. O fi vorba de incompatibilitate, de lipsă de valoare?

Ca să nu ne zăpăcească, peste măsura această tristă, regretabilă suită de întrebări, revenim la primul "?" pentru a ne întreba retoric și perplex, urmând punctul de vedere al adevăratei istorii. Care istorie a pedepsit? Și încă odată tot retoric: Ce a pedepsit și de ce a pedepsit?

"Istoria pedepsitoare" invocată în acea afirmație, este istoria bolșevico-comunistă a anilor de ocupație sovietică, după împărțirea sferelor de influență, când România a fost abandonată de aliații occidentali, trimisă sub cizma stalinistă. Un tăvălug de procese sociale, dominate de prigoana desființării elitei românești, ștergerea cu buretele roșu al infamiei, a istoriei naționale, rescrisă apoi cu cerneala otrăvită a falsului istoric de tip Roller. O cruntă prigoană confesională, mai blândă față de ortodoxie, exterminatoare, de holocaust confesional pentru greco-catolicism.

Întorși la istoria adevărată, scrisă și studiată științific, bazată pe argumentele realităților trăite, vom încerca să acceptăm prin absurd, afirmația din titlu, și făcând un exercițiu de gogomănie (ignorantă) ne întrebăm: Ce fel de eveniment grav, dezastruos pentru poporul român, s-a întâmplat în urmă cu trei sute de ani? Evenimentul "uniației" a dus deservicii unității naționale sau, vorba lui Nenea Iancu "viceversa"? Ne întoarcem privirile minții până la începutul secolului al

XIX-lea. Prin fereastra larg și liber deschisă, fără zăvoarele prejudecăților, a vederilor neobosite, va pătrunde un șuvoi de lumină, în care deslușim inscripția: "ȘCOALA ARDELEANĂ". Noi și pruncii, pruncilor noștri suntem și vom fi scăldați în lumina sănătoasă a libertății naționale, a identității naționale, a demnității și mândriei pentru apartenența la acest neam. Oare istoria despre care s-a făcut vorbire a pedepsit având ca motivare Școala Ardeleană? Nu putem admite acest lucru amintindu-ne, că în anii acelei istorii au existat "Sovroamele" ce au prădat economia României, în folosul stalinismului sovietic de unde a urmat comanda holocaustului Bisericii Greco-catolice. Din aceeași sursă și direcție blestemată au venit comenzile pentru Sighetul Marmăției și alte temnițe de exterminare a elitelor românești, precum și încercările de destrămarea României (de tip Valev), care propuneau regionalizări pe criterii etnice, ori pe asocieri politico-economice bizare.

Privim harta României acum și peste secole. Mândria, recunoștința unui neam - cel românesc - se va opri asupra unui cerculeț, simbol, care în conștiința națională, o să fie mare cât un soare, în dreptul căruia scrie Blaj. Blajul "mica Romă", cum spunea Mihai Eminescu ... a trimis spre zările speranțelor naționale mii de "catarge" pentru a înfrunta valurile și furtunile istoriei lumii, spre a aduce România către porturile semețe ale planetei Pământ.

Beiușul, un alt soare pe harta României sosit în parcursul istoric, nu în urmă, ci în urmarea Blajului, la un interval de o sută de ani, face același lucru pentru neamul românesc.

Acea "istorie pedepsitoare" a fost oarbă, nu au văzut realitățile luminoase, aduse de Biserica Greco-Catolică, deoarece privesc spre noi, prin lentilele sparte ale bolșevismului sovietic.

Astăzi trăim o altă istorie, nici ea perfectă, dar oricum mai demnă. Nu trebuie să uităm acea istorie bolșevico-comunistă, dar nici să o evocăm perfid, ca motivare pozitivă pentru destinul Bisericii Române Unite cu Roma.

Nu istoria hotărăște destinul popoarelor! Oare cine este stăpânul istoriei lumii? Vom da răspuns la această întrebare, citându-l pe P.S.S. Virgil care spunea în "Mesajul Preasfinției Sale Virgil Bercea, adresat Preasfinției Sale Sofronie Drincec, la ceas aniversar: "Domnul este stăpânul istoriei și conduce destinele noastre, ale Bisericii, ale națiunilor și ale popoarelor" (Vestitorul, septembrie 2015).

Noi cei de astăzi, laici și persoane consacrate, nu trebuie să-l facem coautor, pe Dumnezeu, la acea neagră istorie bolșevico-comunistă, căci păcătoșenia aceasta, ar fi greu de iertat chiar și de iertătorul suprem - Dumnezeu. (va urma)

Primirea Schimei celei Mari la Mănăstirea din Șumal

În Duminica a doua din Postul Mare, numită și Duminica „Vindecării Slăbănogului din Capernaum”, Preasfinția Sa Virgil s-a aflat în mijlocul comunității din Șumal, județul Sălaj, cu ocazia primirii, de către părintele ierodiacon Severian, a schimei celei mari.

În cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, după Întratul cel Mic, a avut loc rânduiala profesiei solemnă perpetue sau rânduiala schimei celei mari sau a îngerescului chip. După o serie de întrebări adresate de Preasfințitul Părinte Virgil Bercia, episcopul greco-catolic de Oradea, fratele Severian și-a exprimat adeziunea de a intra în viața călugărească, cu mână pe Sfânta Evanghelie, rostind următoarea formulă: Eu, fratele Severian, din Ordinul Sfântului Vasile cel Mare, în mod solemn promit Domnului Dumnezeu Unul în Sfânta Treime și ție Preasfințite Părinte Virgil – care ești reprezentantul lui Dumnezeu – Sărăcie, Castitate și Ascultare în acest Ordin și promit să rămân în acesta până la moarte. În afară de acestea jur credință și supunere Sfântului Părinte – vicarul lui Cristos. Așa să-mi ajute Dumnezeu și această Sfântă Evanghelie. Pe toate le înțeleg în conformitate cu Regula Ordinului nostru, pecetluită de Scaunul Apostolic (autoritatea episcopală).

După semnarea voturilor solemnă perpetue și după răspunsul tunderii, i-au fost acordate ierodiaconului Severian veșmintele. Pentru că profesia solemnă este prelungirea consacrării monahului către Dumnezeu și primirii lui în comunitatea călugărească, pentru că o parte din veșminte și obiecte le-a primit deja, i s-au dat numai acelea care îi lipsesc și care sunt acordate în Ordinul Sfântului Vasile cel Mare odată cu profesia solemnă a voturilor perpetue: paramanul, crucea pectorală, mantia și lumânarea aprinsă.

Paramanul este o bucată de pânză de mici dimensiuni (30x20 cm) pe care se află brodate semnele Patimilor Mântuitorului, după cum urmează: Sfânta Crucea, coroana de spini, sulita și buretele, cuiele și ciocanul, scara Crucii și cocoșul. În mod obișnuit, de jur-împrejur se află următoarea inscripție: „Luați jugul Meu că este bun și povara Mea este ușoară” (Matei 11, 29-30); „Spatele l-am dat spre băți și obraji Mei spre palmuiri și fața Mea nu am ferit-o de rușinea scuipărilor” (Isaia 50, 6). Paramanul închipuie „jugul cel bun” al lui Cristos.

Preasfințitul Părinte Virgil, în cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, a subliniat acest mare eveniment din viața schimonahului Severian, „el renunțând la tot și oferindu-se lui Dumnezeu. Acesta fiind un dar adus Lui, Bisericii și nouă oamenilor”. De asemenea, Preasfinția Sa a subliniat, referitor la Evanghelia vindecării

slăbănogului din Capernaum, importanța prietenilor adevărați, loiali în viața noastră, exact ca și prietenia celor patru persoane din Evanghelia, care au fost disponibili să-l ajute pe slăbănog, riscându-și viața, urcându-se pe acoperiș („au desfăcut acoperișul casei unde era Isus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul”) pentru a-l ajuta pe prietenul lor aflat în nevoie.

La Sfântul Altar au slujit alături de Preasfințitul Virgil, părintele Tarciziu, egumenul Mănăstirii „Sfântul Nicolae” din Șumal, părintele Olimpiu Todorean, vicarul general al Episcopiei, părintele Tuturaș Marian, egumen din Ucraina, părintele Nicolae Bodea, protopopul Șimleului, părintele ieromonah Sabin Făgăraș, părintele Marian Bojor, spiritualul Seminarului Teologic din Cluj și părintele Mihai Șofineți din Horoatu Crasnei. Au fost deasemenea prezente surorile Ordinului „Sfântului Vasile cel Mare” din Cluj și Baia Mare precum și monahii Anastasie și Ieremia de la Comunitatea Monastică „Sfânta Cruce” din Giroc, județul Timiș.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2017

APRILIE

Universală: Pentru tineri ca să răspundă cu generozitate la propria vocație, luând în considerare în mod serios și posibilitatea de a se consacra Domnului în preoție sau în viața consacrată.

Alin CREȚU

Cum ar arăta viața noastră fără memorie?

Memoria este definită astăzi ca o funcție psihică de bază, care face posibilă fixarea, conservarea, recunoașterea și reproducerea informațiilor și trăirilor noastre. Ea realizează ancorarea omului în trecut, capacitatea de a rezolva situațiile prezente și de a crea resurse pentru anticiparea celor viitoare. În plan subiectiv, memoria este trăită ca amintire. În termeni psihologici, vorbim despre reactualizarea informațiilor, realizată în două forme: recunoașterea și reproducerea. O echipă de cercetători de la Universitatea Princeton, care au studiat procesul psihic al reamintirii, au descoperit că aproximativ cu cinci secunde înainte ca participantul să-și amintească efectiv o imagine anume, în creierul său apărea o activitate cerebrală specifică clasei în care era imaginea respectivă. Dacă își amintea un loc, apărea mai întâi activitatea cerebrală a acestuia în general. Acest lucru arată, că pentru a ne aminti ceva, noi trecem printr-un proces de particularizare de la cazul general la lucrul concret pe care ni-l amintim.

Ce înseamnă faptul că cineva reține un timp mai îndelungat și altcineva un timp foarte scurt?; că unul uită aproape totul, este confuz, în timp ce altul este aproape enervant de exact în ceea ce spune? Ce se ascunde oare în faptul că unii rețin și alții nu, că în anumite situații acest proces se realizează foarte ușor, aproape spontan, iar alteori foarte greoi, cu efort, cu întârzieri?

Omul, pe lângă multe alte capacități de care dispune (de a gândi, vorbi, imagina, simți, dori, voi), are și pe aceea de a reține, conserva și reutiliza propria sa experiență.

Memoria este probabil cel mai extraordinar fenomen din lumea naturală: creierul fiecărei persoane reține milioane de biți de informație într-un depozit pe termen lung și accesăm în mod obișnuit în fiecare zi acest volum enorm de informații într-o clipă. Fără memorie, nu poate fi vorba de gândire la modul în care o înțelegem noi astăzi.

Modul în care emoțiile afectează memoria?

Este normal să uităm în mod intenționat evenimentele neutre, ca indicațiile greșite, fostul număr de telefon al unui prieten sau data schimbată a unei întâlniri. Uitarea intenționată ajută la actualizarea memoriei cu noi informații. Însă, evenimentele emoționante de intensitate medie, precum luarea unei note mici la un test sau un comentariu răutăcios al unui coleg de serviciu ar trebui să fie mai greu de uitat.

Când oamenii încearcă să uite în mod intenționat informații, ar trebui să separe mintal acea informație și să o blocheze pentru a nu o primi. Însă emoția subminează ambele etape (de separare și blocare). Facem o multitudine de conexiuni între evenimentele emoționante și alte părți din viața noastră, așa că e dificil să le izolăm.

În ceea ce privește blocarea accesului evenimentelor nedorite, emoțiile fac evenimentele foarte proeminente și astfel foarte accesibile. Emoția poate avea un impact puternic asupra memoriei. Numeroase studii au arătat că cele mai vii amintiri autobiografice sunt evenimentele emoționante, revocate mai des și cu o mai mare claritate și cu mai multe detalii decât evenimentele neutre. Amintirile dureroase, emoționante, pe care oamenii ar dori să le uite cel mai mult, sunt cel mai greu de lăsat în urmă, de trecut cu vederea, în special când amintirile sunt create prin indicații vizuale. Când privim știrile la televizor și vedem spre exemplu o mulțime de militari răniți, acest fapt are un impact puternic asupra propriei ființe, mai mult decât un simplu titlu de știri.

Evenimentele sociale, precum o petrecere cu prietenii, o ședință de lucru sau o ceartă sunt parte integrantă a vieții noastre de zi cu zi. Capacitatea de a ne aminti aceste evenimente și în special memorarea persoanelor și a relațiilor cu aceștia sunt absolut vitale, dacă vrem să fim adaptați vieții sociale.

Efectele întristării

Persoanele care se întristează ușor și au mai multe sentimente negative sunt mai dispuse în a dezvolta probleme de memorie decât cele flexibile. În acest studiu, cei care trăiesc adesea sentimente negative (depresie și anxietate), sunt într-un procent de 40% mai predispuse să dezvolte o ușoară deteriorare cognitivă. În decursul vieții, experiențele de stres cronic afectează zona creierului ce guvernează răspunsul stresului. Predispoziția la stres este un factor de risc pentru problemele de memorie.

Persoanele care au fost martore ale unui jaf armat demonstrează adesea că emoțiile negative limitează, micșorează atenția și memoria. Ei tind să-și amintească arma în detaliu, dar nu și particularitățile atacatorului. Chiar și când nu sunt în pericol imediat, persoanele care trăiesc emoții negative tind să se focalizeze pe detalii specifice, în timp ce persoanele vesele au o perspectivă mai largă, deschisă asupra situației.

Memorarea de către nevăzători

Pierderea vederii sau diminuarea acesteia atrage după sine un dezechilibru deosebit de mare în activitatea nervoasă superioară, în structurarea automatismelor, în starea ei morală, în integrarea socială a acesteia. Dezvoltarea psihică a deficientului de vedere este relativ normală, dacă persoana își desfășoară viața într-un mediu care nu este ostil deficienței sale.

Atenția și memoria sunt puncte forte ale nevăzătorilor. Atenția este relativ bine dezvoltată, este favorabilă unei bune evoluții a limbajului, orientând activitatea mintală prin audiții. Memoria are calități superioare,

(continuare în pag. 11)

(urmare din pag. 10)

prin permanenta apelare la ea, nevăzătorul realizează antrenarea acesteia. Persoanele nevăzătoare din naștere compensează lipsa vederii lor cu o dezvoltare mai bună a memoriei, conform noilor studii americane. Psihologii au demonstrat nu numai că persoanele nevăzătoare își amintesc mai bine anumite lucruri, dar își amintesc mai bine și ordinea corectă a acestora. În lipsa văzului, lumea este trăită ca o succesiune de evenimente.

Din moment ce persoanele nevăzătoare folosesc în mod constant strategii ale memoriei seriale în circumstanțele de zi cu zi, ele tind să dezvolte abilități superioare. De exemplu, nevăzătorii experimentează lumea prin formarea unor reprezentări secvențiale de genul rutelor, traseelor către un lucru sau obiect. Dacă aceștia parcurg un traseu de mai multe ori, își amintesc ce lucruri au perceput, în ce stadiu și dacă au luat-o la dreapta sau la stânga, după care fac o listă de asociații. Pentru a alege în mod corect obiectul dorit, nevăzătorii plasează obiectele într-o ordine model și le dau acestora etichete ordinale, de exemplu „al treilea obiect la stânga”. Astfel, memoria pentru ordinea obiectelor este esențială pentru capacitatea nevăzătorilor de a crea imaginile mentale ale scenei.

Cum ar fi viață fără amintiri?

Cazul muzicianului Clive Wearing, care s-a îmbolnăvit de encefalită în urma unei infecții virale, reprezintă o ilustrare dramatică a consecințelor pierderii memoriei. „El a fost într-o asemenea măsură încât nu-și mai putea aduce aminte ceea ce s-a întâmplat cu câteva minute înainte și, în consecință, considera că abia în momentul respectiv și-a recăpătat conștiința. El ține un jurnal în care notează această obsesie, pagini întregi de note în care se menționează data, ora și faptul că abia a

redevenit conștient. Ori de câte ori apare soția sa, Clive o întâmpină cu bucuria celui care nu a văzut o persoană iubită timp de mai multe luni astfel încât ea nu trebuie să părăsească încăperea timp de două, trei minute și să se reîntoarcă, pentru ca bucuria să se repete, este un proces întotdeauna plin de emoție, care se exprima întotdeauna în același mod. Clive trăiește într-un prezent permanent, fiind incapabil să înregistreze schimbările sau să folosească trecutul pentru anticiparea viitorului, o situație pe care el a descris-o o dată ca fiind „iadul pe pamânt, este ca și când ai fi mort în tot acest timp nenorocit”. Nu se poate bucura de cărți deoarece nu le poate urmări intriga, nu manifestă nici un interes pentru problemele curente, acestea fiind pentru el lipsite de sens, întrucât nu-și poate aminti contextul. Dacă iese din casă se pierde imediat. Muzicianul este un adevărat prizonier într-o mică insulă a conștiinței înconjurată de marea amneziei” (Alan Baddley, Memoria umană, Teora, Buc., 1998).

De obicei nu reținem ca pe un CD, mecanic și nediferențiat și păstrarea nu este o simplă depozitare.

Într-un studiu realizat de Bower în anul 1981, acesta a cerut subiecților să noteze într-un jurnal evenimentele atât plăcute cât și neplăcute, apoi a urmat o ședință de hipnoză ușoară în care li s-a sugerat să aibă unii o dispoziție bună, alții una neplăcută, apoi au fost chestonați asupra evenimentelor notate în jurnal. S-a constatat că dispoziția în care erau le-a furnizat un adevărat „montaj”, deoarece memoria lor a filtrat evenimentele concordant cu starea de moment. Visele, hipnoza și anestezia din anumite intervenții chirurgicale arată că memoria are o capacitate a depozitării uriașă, că se pot reactualiza informații de care subiecții, în starea de veghe nu mai erau conștienți că le păstrează.

Parastas în memoria martirilor neamului

Ca în fiecare an, pe 9 martie, la inițiativa Asociației Foștilor Deținuți Politici din România – Filiala Bihor și Asociației „Cei 40 de Mucenici” a avut loc un parastas, urmat de o depune de flori la Troița din Parcul Traian.

La acest eveniment au participat foști deținuți politici, soțiile, copiii, nepoții celor care nu mai sunt în viață, studenții Seminarului Teologic Greco – Catolic „Sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea, însoțiți de către părintele Anton Cioba, rectorul Seminarului și părintele Anton Rus, preotul spiritual.

Sărbătoarea de 9 martie a început cu o slujbă de pomenire oficiată de părintele Emilian Susan, preot paroh la Biserica “Sfânta Treime” din Parcul Traian. În această zi Biserica de tradiție bizantină face pomenirea celor 40 de mucenici din Sevastia. Mucenicii au trăit în vremea împăratului Licinius (308-324),

prigonitor al creștinilor. Sfinții 40 de Mucenici erau soldați creștini și făceau parte din Legiunea a XII-a Fulminata din Armenia.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

Întâlnirea Eparhială a Familiilor și hirotonire de diaconi la Oradea

În Catedrala Greco-Catolică „Sfântul Nicolae” din Oradea a avut loc, în Duminica a III-a a Postului Mare, Întâlnirea Eparhială a Familiilor. Familiile venite de pe întreg cuprinsul Episcopiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolică de Oradea, s-au adunat în curtea Liceului „Iuliu Maniu” de unde au pornit în procesiune spre Catedrala „Sfântul Nicolae”, însoțiți de către preoți, parohi, părinții Mihai Vătămănelu și Mihai Tegzeș, organizatorii acestei Întâlniri Eparhiale a Familiilor și de către Preasfinția Sa Virgil Bercea.

Duminica a III-a a Postului Mare are o rânduală mai aparate, Biserica cinstind într-un mod aparte Sfânta Cruce. Așadar, înainte de Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, purtând Crucea care conținea o bucată din Sfânta Cruce pe care a fost răstignit Mântuitorul, a oferind spre cinstire Sfânta Cruce credincioșilor prezenți.

În cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, Preasfinția Sa Virgil a subliniat importanța familiei constituită dintr-un bărbat și o femeie, precum și încercările prin care trece instituția familiei în zilele noastre. Preasfinția Sa a subliniat originea divină a familiei, ea fiind „instituită de către Dumnezeu, după modelul Sfintei Familii”. De asemenea, ierarhul a amintit faptul că: „fiecare dintre noi provenim dintr-un loc în care credem că familia este un sacrament. Ce lucru extraordinar este ca bărbatul să fie precum Cristos, Capul Bisericii, iar femeia ca Maria, cea care oferă iubirea”.

Tot în cadrul Sfintei Liturghii, prin punerea mâinilor și prin rugăciune, Preasfinția Sa a hirotonit patru diaconi. Noii candidați la treapta diaconiei au fost prezentați Preasfinției Sale Virgil de către părintele Anton Cioba, rectorul Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan” și de către părintele Cristian Sabău, părintele spiritual al Seminarului. Părinților neo-hirotoniți: Orest Nichita, Muste Gheorghe, Matei Marius și Mirel Demian, Preasfinția Sa Virgil le-a adresat îndemnul de a purta crucea pentru a înțelege demnitatea la care au fost chemați și sfințenia acestui sacrament al hirotonirii.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, toți credincioșii, alături de preoți și de Preasfinția Sa, au îngenunchat și s-au rugat pentru pace și bună înțelegere în familii.

Amintim de asemenea faptul că tuturor credincioșilor prezenți, părintele Mihai Tegzeș, la începutul Sfintei Liturghii le-a explicat icoana dedicată Familiei creștine, icoană care reproduce Sfânta Familie din Nazaret – operă a lui Marko Rupnik – care a fost emblema Întâlnirii Mondiale a Familiilor de la Milano, iar de atunci a rămas icoana oficială a Întâlnirilor mondiale dedicate Familiilor. La sfârșitul Sfintei Liturghii, părintele Mihai Vătămănelu a prezentat o conferință cu

titlul: Paștele lui Cristos este pentru soți „Calea Dăruitoare”, urmată de un moment de discuții alături de Preasfințitul Părinte Episcop Virgil.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

Rugăciune pentru pace și bună înțelegere în familii

Stăpâne, Doamne, Dumnezeu nostru, sfințitorul nunții celei de taină, păzitorul nestrăcătării și ocârmuitorul cel bun al celor lumești. Cel ce dintru început ai zidit pe om și l-ai pus ca pe un împărat peste făpturile tale și ai zis: „Nu este bine să fie omul singur pe pământ, să-i facem ajutor potrivit.” Și pentru aceasta ai poruncit: „Să lase omul pe tatăl său și pe mama sa și să se unească de femeia sa și să fie amândoi un trup”, iar pe cei ce Dumnezeu i-a unit, omul să nu-i despartă.

Însuși, Stăpâne, trimite darul Tău cel ceresc și peste noi, nevrednicii robii Tăi, binecuvântează căsnicia noastră, îndepărtează orice rău pierzător de suflet, viforul necazurilor îl ridică, pricina răului o înlătură și ne ajută a birui toate ispitele ce ne învăluie. Curățește toate păcatele noastre, iartă-ne toate fărădelegile, dezleagă toate greșelile noastre cele de voie și cele fără de voie; unește gândurile, cugetele și inimile noastre în dragoste nefățarnică și în credință neștrămutată; îndreptează pașii noștri pe cărările Tale, pentru ca să facem pururea voia Ta cea sfântă.

Umple casa noastră de toate bunătățile și ne învrednicește să petrecem împreună viața noastră fără de păcat, ca să sporim în tot lucrul cel bun și bineplăcut Ție. Păzește-ne în toate zilele vieții noastre, ca să plinim cu inimă curată poruncile Tale și să laudăm

și să preamărim preacinstul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Consacrarea familiilor la Isus

Doamne Isuse, noi credem că Tu ești Fiul lui Dumnezeu, care ai venit pe acest pământ pentru a ne mântui de păcate. Noi credem că Tu ai murit pe Cruce luând asupra Ta păcatele noastre și ai înviat din morți pentru a ne dăruia mântuirea.

Astăzi, noi, familiile din Eparhia de Oradea, te primim în inima noastră ca singur Domn al întregii noastre vieți. Astăzi, ne consacram Ție, Isuse, pentru a decide Tu pentru familiile noastre, după voința Ta. Trimite asupra familiilor noastre harul Spiritului Sfânt, pentru ca să avem forța, să trăim întotdeauna ca fii ai lui Dumnezeu.

O, Isuse, Bunule Păstor al Eparhiei noastre, Te laudăm și îți mulțumim pentru prezența ta în mijlocul familiilor noastre, te rugăm, fii în continuare alături de noi și astăzi, pentru a merge în căutarea „oitei pierdute”, ca „niciunul să nu se piardă”.

Revarsă Spiritul tău Sfânt peste fiecare acțiune de evanghelizare, pentru ca toți să-L cunoască pe Tatăl. Te rugăm, prin mijlocirea Mariei, mama noastră cerească și a tuturor Sfinților tăi, că binecuvântat ești în veci. Amin

Prezentarea icoanei Sfintei Familii din Nazaret

Această icoană a Sfintei Familii din Nazaret – operă a lui Marko Rupnik – a fost emblema Întâlnirii Mondiale a Familiilor de la Milano, iar de atunci a rămas icoana oficială a Întâlnirilor mondiale.

Compoziția este înrămată de un arc eliptic care îi accentuează dinamica din partea superioară către cea inferioară. În partea de sus a icoanei iese în evidență mâna deschisă a lui Dumnezeu-Tatăl, de la care provine tot darul și tot binele. Din aureola mării Sale cad raze de lumină peste persoanele Sfintei Familii, iar peste Maria coboară focul Spiritului Sfânt.

Pe aceeași linie, cu mâna Tatălui și cu flacăra Spiritului, se ridică în picioare, din pânțele Mariei – care stă șezând – copilul Isus, Fiul lui Dumnezeu făcut om. Fixându-ne cu privirea intensă, Isus se îndreaptă din mâinile Marie spre noi. În timp ce cu mâna Sa stângă se desparte de mantia protectoare a Maicii, cu cea dreaptă ne arată sulul Evangheliei pe care vine să ne-o vestească.

Maria ne fixează cu ochii ei mari, în timp ce cu mâinile deschise ni-L dăruiește pe Isus. Lângă ea, Sfântul Iosif, soțul ei, stând în picioare, își îndreaptă privirea către Dumnezeu-Tatăl, ca să-l poată reprezenta cu demnitate pe pământ, interpretând cu fidelitate voia Sa. Fiecare paternitate de pe pământ își are originea în paternitatea cerească, față de care e chemată să se conformeze și să se supună. Mâna dreaptă, dusă la inimă, indică iubirea și responsabilitatea cu care Iosif îi ia în grija sa pe Isus și pe Maria. În mâna stângă ține un baston cu o ramură înmugurită, simbol al stirpei regale davidice, căreia îi aparține Mesia, fiind și semn al fidelității lui Dumnezeu față de făgăduințele Sale.

În Sfânta Familie din Nazaret cerul întâlnește pământul, iar dumnezeiasca Treime află chipul uman perfect. Biserica este chemată să devină tot mai mult o familie, pentru a arăta – prin iubirea reciprocă – prezența lui Cristos în lume. Familiile sunt invitate să fie unite și deschise, să-și pregătească pruncii pentru viitor și pentru misiunea lor, fără să-i țină lângă ele printr-o iubire posesivă. Toate relațiile și activitățile pământești sunt chemate să urmeze logica iubirii, pentru a afla o nouă armonie și frumusețe, oglindire și revelație a Sfintei Treimi.

În această icoană, pietrele, smălțurile, culorile și lumina se întrec în a oferi materiei o splendoare plină de energie, evocând o lume schimbată la față, însuflețită de Spirit.

În fundal, pietrele sunt așezate în funcție de striatiile dinamice: cele mai fine și mai clare în partea de sus, iar cele mai mari și mai întunecate în partea de jos. Această dispunere ne sugerează o mișcare descendentă și un țesut material progresiv mai greu. Pietrele care alcătuiesc îmbrăcămintea personajelor sunt aliniate în mod armonios, tinzând să aibă o mai mare soliditate în partea de jos... Peste tunică de culoare albastră, simbol al umanității, Maria îmbracă o manta purpurie, brodată cu roșu, nuanță pe care creștinii din vechime mereu au atribuit-o lui Dumnezeu.

Astfel se dorește să se indice faptul că Maria, prin maternitatea divină, a fost unită cu Dumnezeu într-un mod cu totul special și unic. Isus, în schimb, îmbracă o tunică roșie, simbol al divinității care din veac îi aparține, iar peste ea o manta albastră, pentru a indica umanitatea pe care și-a însușit-o în pânțele Mariei. Sfântul Iosif poartă haine cu nuanțe mai palide, pentru a sublinia prudența, grija și sânguința sa: o manta verde, culoare a lumii create și o tunică în ton ocru (galben-marونی), culoarea misiunii paterne, având tinturile din aceeași culoare, însă mai intensă.

Pe fețe și pe mâini pietrele sunt unite, formând o suprafață compactă, netedă și luminoasă, care face trimitere la trupul [lui Isus] schimbat la față și spiritualizat.

În cele din urmă, arcul gotic, care înrămează icoana și îi subliniază linia directoare verticală, așază Sfânta Familie în centrul istoriei mântuirii. În paleta cromatică din stânga regăsim începutul istoriei mântuirii în paradisul pământesc, reprezentat prin diferite nuanțe vii de roșu, verde și galben. Împlinirea acesteia, în Ierusalimul ceresc, împletit cu aur și cu marmuri policrome, o putem observa în paleta cromatică din dreapta. Astfel este amintită importanța căsătoriei și a familiei în planul lui Dumnezeu – Creator și Mântuitor – și în dezvoltarea istorică a neamului omenesc.

Pr. Mihai TEGZEȘ

Paștele lui Cristos este pentru soți „Calea Dăruitoare”

- Conferința Părintelui Mihai Vătămănelu susținută la Întâlnirea Eparhială a Familiilor -

Paștele lui Cristos este dăruit soților

Soții – prin harul sacramentului căsătoriei – își unesc viața cu Cristos-Mirele și actualizează iubirea Sa pentru Biserică. Cele două persoane căsătorite pot conduce astfel la plinătatea iubirea lor umană, care deja poartă în sine semnele iubirii Sf. Treimi. Calea este trasată: a retrăi cu Cristos și în Cristos iubirea Sa nupțială pentru omenire, pentru Biserica Sa.

Cuvântul divin, prin întrupare, a unit cu Sine omenirea, făcând-o mireasă a Sa. Prin aceasta am fost introduși în misterul lui Dumnezeu, care din iubire își însușește umanitatea cu toată mărginirea, sărăcia ei, iar apoi intuim o cale de viață pentru soți, un parcurs de creștere spirituală, fiind pătrunși de iubirea „care unește Cuvântul lui Dumnezeu cu trupul uman – de El însușit – și pe Cristos-capul cu Biserica Sa”.

În această reflecție vrem să privim la „cel pe care l-au străpuns”, la Mirele care iubește omenirea până la „dăruirea totală” în chip liber. Este darul total de sine care acceptă să piardă totul și să moară cu convingerea că prin moarte se va manifesta o iubire mai mare decât ura: „Tată, iartă-i, căci nu știu ce fac” (Lc. 23,34); se va experimenta că nu există nici un om atât de decăzut și atât de departe de iubire încât să nu fie chemat să împărtășească nunta Sa: „Azi vei fi cu mine în Rai” (Lc. 23,43).

Isus-Mirele, odată cu Paștele, transcende darul iubirii Sale, al apropierii Sale de omenire, ajungând la dăruire cu toată ființa Sa, oferind întreg trupul Său.

Acest fapt îl înțelegem mai bine din acel gest care anticipă Paștele, fiindu-i prevestirea deplină, Euharistia. „După ce i-a iubit pe ai Săi care erau în lume, i-a iubit până la sfârșit” (Io. 13,1); „Luați și mâncați, acesta este trupul Meu” (Mt. 26,26)...

Isus iubește atât de mult „comunitatea Sa”, încât vrea să devină un singur trup cu ea: „Luați și mâncați”. În acest fel, El plăsmuiește acea comunitate, o cheamă la o asemenea relație cu El, încât să fie mireasa Sa, să o înalțe la un asemenea nivel, încât să-i ofere nu numai dragostea Sa, ci și trupul Său din iubire. Iar iubirea Sa depășește absolut orice limită umană, deoarece Cristos se dăruiește total unei comunități care Îl trădează – ba mai mult, „pentru că” Îl trădează – pentru a-i oferi o iubire care este deja dincolo de trădare. Cristos se dă pe mâinile celor care Îl vor refuza. Dar, într-un anume fel, tocmai realitatea dramatică a refuzului uman face mai autentic darul Său și-l arată în întregime pur, total, absolut. Iubirea Sa depășește refuzul comunității. El rămâne fidel. Cristos este în membrii ei, vine să trăiască în ei. Apostolii săi trăiesc prin Acela pe care L-au trădat, se hrănesc cu Acela căruia l-au luat viața.

Numai traversând prin iubire acest refuz, Cristos poate face din Biserică mireasa Sa pentru totdeauna, dincolo de orice trădare. Prin gestul euharistic, Cristos anticipă învierea Sa în care va transforma rănilor din element de

moarte, din motiv de condamnare, într-o viață nouă, mai bogată, din amintirea unei trădări un semn al unei iubiri fi-dele care depășește refuzul umanității și iubirea sa fragilă.

La Cina cea de Taină, Isus s-a dăruit ca victimă, prin pâinea frântă și vinul vărsat, celor care Îi vor lua viața, oferind iertare celor care Îl vor trăda și renega. Vrea să spună că va rămâne fidel celor care nu sunt fideli. Este o iubire indisolubilă! Rănilor Sale devin garanția unei iubiri și mai mari tocmai față de acele persoane care L-au rănit.

Soții, prin harul sacramentului căsătoriei, prin revărsarea Spiritului Sfânt peste ei, sunt făcuți părtași iubirii „pascale” a lui Cristos pentru Biserica Sa. Soții sunt chemați să trăiască nupțialitatea lor în infinita nupțialitate pascală a lui Cristos.

Familiaris consortio descrie astfel acest har: „Această revelație ajunge la desăvârșirea deplină în darul iubirii pe care cuvântul lui Dumnezeu îl face omenirii asumându-și natura umană și în sacrificiul pe care Isus Cristos îl face pe cruce pentru mireasa Sa, Biserica. În acest sacrificiu se descoperă pe deplin acel plan pe care Dumnezeu l-a întipărit în umanitatea bărbatului și a femeii, chiar de la crearea lor. În felul acesta, Căsătoria celor botezați devine simbol real al noului și veșnicului legământ, semnat în sângele lui Cristos. Spiritul Sfânt pe care Domnul îl revarsă le dă o inimă nouă și-i face – pe bărbat și pe femeie – apti de a se iubi așa cum ne-a iubit Cristos. Iubirea conjugală ajunge la plinătatea la care a fost rânduită, caritatea conjugală (modelul propriu și specific cu care soții participă și sunt chemați a trăi însăși caritatea lui Cristos care ni s-a dăruit pe cruce)”.

Un alt text din același document subliniază strânsa legătură dintre misterul pascal celebrat în Euharistie și sacramentul soților:

„Sfânta Euharistie este izvorul Căsătoriei creștine. Într-adevăr, jertfa euharistică reprezintă alianța de iubire a lui Cristos cu Biserica, alianță pecetluită cu sângele lui Cristos vărsat pe cruce. În acest sacrificiu al noului și veșnicului testament soții creștini află izvorul din care țâșnește legământul conjugal, apoi se dezvoltă launtric și este alimentat mereu în cursul vieții. Sfânta Euharistie este izvorul carității pentru că reprezintă jertfa iubirii lui Cristos pentru Biserica Sa. Familia creștină află în sfânta Euharistie fundamentul și sufletul «comuniunii» și «misiunii» sale pentru că pâinea euharistică face din membrii comunității familiale un singur trup, revelație și participare la cea mai amplă unitate a Bisericii, iar participarea la trupul «dăruit» și la sângele «vărsat» al lui Cristos devine izvorul nesecat al dinamismului misionar și apostolic al familiei creștine”.

Un dar infinit pentru viața de zi cu zi

„Cum am făcut Eu, așa faceți și voi” (cf. Io. 13,15).

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

„Faceți aceasta în amintirea mea” (Lc. 22,19). Infinita iubire a lui Isus pentru comunitatea Sa-mireasă devine sens, putere și ideal de viață pentru soți. Calea dăruitoare, a dăruirii totale de sine, fără limite, devine calea creșterii spirituale de zi cu zi pentru soții creștini.

Vom privi la misterul Paștelui lui Isus din diferite puncte de vedere pentru a extrage mai ușor unele indicații pentru soți.

„A luat pâinea” (Lc. 24,30)

La Cina cea de Taină, Isus „a luat pâinea”, care echivalează cu primirea de Sine, pentru a Se oferi în dar. Apoi a frânt-o pentru ca darul să corespundă, să fie potrivit pentru toți cei care îl primesc și să poată fi înșușit. În acest gest al frângerii pâinii este rezumată întreaga viață a lui Isus: de-a lungul întregii Sale vieți Cristos a frânt și dăruit trupul Său, pregătind darul suprem de Sine ca să poată fi cu adevărat un dar total și pentru ca să poată fi într-un anume fel înțeles. Și din această optică trebuie reevaluați cei 30 de ani ai vieții ascunse la Nazaret, unde în viața obișnuită, ordinară, Isus Își construiește persoana ca dar, și cei trei ani de întâlniri cu persoanele în care, în diferite moduri, „se frânge” pentru a se dăruii și pentru a primi răspunsul pozitiv sau refuzul ucenicilor Săi și al lumii.

Soților nu le este suficientă – declarația dăruirii de Sine, din ziua cununiei, este viața de zi cu zi care devine spațiu și timp pentru a deveni trup dăruit, sânge vărsat. Nu este suficient să dorești să fii dar pentru partener, trebuie să înveți, pe de o parte, să devii pâine și vin euharistic asimilabil – adică aliment care susține, băutură care încălzește și bucură – și, pe de altă parte, trebuie să înveți să te hrănești cu pâinea și vinul partenerului convins de faptul că la fel cum respirația este cea care te menține în viață, tot așa numai iubirea și comuniunea permite creșterea, maturizarea soților.

Entuziasmul și, invers, greutatea efortului din viața de zi cu zi sunt ca un tot unitar care însoțește realitatea voastră de a fi soți în Cristos. Sunteți cu Isus simultan: și cei care oferă, și darul care este oferit în sacrificiul iubirii.

Voi „celebrați” iubirea dăruitoare a lui Isus de fiecare dată când în viața concretă puneți împreună negativul, efortul, crucea cu iubirea și faceți ca astfel să fie și gândul, vorba, gestul vostru iubitor și amabil față de partener. Sacrificiul de zi cu zi – indiferent de mărimea sau importanța lui –, de la cel mai banal la cel mai esențial în viața soților sau a familiei poate deveni ocazie de umilire sau, în schimb, poate fi o mare relansare a iubirii, o ocazie de „moarte” care, „dăruită” din iubire, deschide către înviere. Fiecare cruce se poate transforma într-un Paște, într-o dăruire de iubire care dă sens întregii vieți. La urma urmei, este vorba de a alege între a fi la sfârșitul unei zilei doar obosiți – și consumați de efort, și a pătimi – sau, într-adevăr, a fi obosiți, dar mai plini de iubire.

„I-a iubit până la sfârșit” (Io. 13,1)

Calea dăruitoare în Isus nu conduce numai la moarte și la dăruirea totală de sine, ci transmite iubire infinită,

excesivă, care se întâmplă numai pe cruce.

Soții – umpluți de Spiritul Sfânt cu această iubire a lui Isus Cristos – devin capabili nu numai să iubească prin jertfă, dar și să aleagă, să vrea, să decidă, să se sacrifice din iubire; nu numai să accepte, ci și să îmbrățișeze crucea. Este vorba de „excesul” iubirii pe care în mod natural îl aflăm aproape spontan în comportamentul părinților față de fii, un comportament care de multe ori nu se verifică între soți. Este acea dimensiune de dăruire prin care se întâmplă „o depășire a limitei” dincolo de calculele și așteptările unui răspuns și se merge către o iubire care depășește ceea ce „omenește e posibil”, pentru a se cățăra către o iubire care depășește orice împotrivire, fără să aștepte nici o răsplată. „Când voi fi înălțat de pe pământ, atunci îi voi atrage pe toți la Mine” (Io. 12,32). Este vorba de „a se sacrifica” din iubire, trăind în profundă unitate cu Cristos, pentru a fi cu El și în El, conduși „în noaptea întunecată” a vieții de soți unde se respiră uneori sensul singurătății celei mai dramatice. „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?” (Mc. 15,34) „dar soții încă mai respiră puțin și pot spune: „Tată, în mâinile Tale încredințez sufletul Meu”, Lc. 23,46. Tocmai din înaltul acestor culmi se va putea genera o nouă credință în Iubirea absolută: „Cu adevărat acest om era Fiul lui Dumnezeu!” (Mc. 15,39).

„Isuse, adu-ți aminte când vei veni în împărăția Ta” (Lc. 23,42)

Isus, care călătorește ducând crucea, este conștient că s-a făcut „păcat” pentru a mântui omenirea și ne oferă o probă a acestei însemnătăți a dăruirii Sale pentru păcatele fiecărei persoane, spunându-i tâlharului căit: „Astăzi vei fi cu Mine” (Lc. 23,43).

Iubirea dăruitoare nu se trăiește numai când totul merge bine în relația cu partenerul (sau cu fii), ci și în situații negative. Iubirea divină a lui Isus nu face din defecte și din păcate o ocazie de distanțare, de acuzație, de neimplicare, ci motiv a unei implicări și mai mari: „Unde s-a înmulțit păcatul, a prisosit harul” (Rm. 5,20). Și soții au darul de a iubi în acest fel: nu în ciuda defectelor, ci datorită defectelor. A lua asupra sa limitele partenerului pentru „a le consuma” în iubire, îi pune pe fiecare dintre cei doi în situația mai autentică de „a face observații”, de a corecta, de a ajuta să se depășească defectele printr-o iubire care știe să aleagă împrejurările și cuvintele pentru a ajunge la un rezultat mulțumitor.

Punctul forte pentru a primi ceea ce e negativ la soț și soție este acela de a iubi tocmai pentru a genera viață în partener, a iubi pentru a-l ajuta să se maturizeze, a iubi acele părți interioare din partener care nu sunt numai cele vizibile, ci alcătuiesc firea sa „de fiu al lui Dumnezeu” destinat veșniciei, iubit de El din veșnicie. Această parte a parcursului soților este caracterizată, la fel ca aceea a lui Isus pe calea dureroasă, de o „tăcere iubitoare” care nu

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

mai cere nimic, ci doar acceptă ca o mână prietenească, trimisă de Domnul, să-i poată șterge fața. Numai această alegere poate transforma timpul neînțelegerilor, al depărtărilor, al agresiunilor, al jignirilor, al tensiunilor din cuplu într-un dinamism pascal care face să învie o iubire mai mare.

„Mi-e sete” (Io. 19,28)

Nu putem folosi jumătăți de măsură când descriem unele forme de suferință din viața cuplului: durerea în stare pură. La fel cum în viața soților, începând cu îndrăgostirea, se tinde către atingerea culmilor unei bucurii fără margini, tot astfel, când acest raport se rupe (sfârșește), cel care este implicat suferă fără măsură.

Această suferință poate fi vizibilă în exterior, poate să rămână închisă în secretul inimii sau poate deveni obiect de discuție.

Când se trăiește dramatismul tensiunii și al despărțirii, tot trupul ar dori să urle același strigăt al lui Isus: „Mi-e sete”. El, care a venit să ne unească în totalitate cu Sine, este refuzat; Iubirea absolută simte ura și strigă: „Mi-e sete”. Este setea după un gest de iubire care să umple prăpastia creată între El și comunitatea Sa iubită.

Dar și în tăcerile voastre prelungite răsună: „Mi-e sete”. În trântirea ușilor și în răspunsurile strigate se aude: „Mi-e sete”. În fugile, în absențele și-n întârzierile voastre se aude: „Mi-e sete”.

Acestor implorări parteneriei nu trebuie să le răspundă prin oferirea unui „burete plin cu oțet” (Io. 19,29), ca și cum ai replica - „îți dau numai ceea ce meriți”. Persoanele căsătorite au harul de a putea „astâmpăra setea” partenerului preîntâmpinând cereri de iubire și de atenție, depășind așteptările prin iubire.

Pentru a realiza aceste propuneri, soții nu se pot baza numai pe puterile lor umane, ci trebuie să ia „apă” din acel izvor care este conectat cu misterul Treimii și care s-a manifestat în Isus. Trebuie să sape printre rămașițele, prăbușirile, murdăriile care au astupat gura izvorului și, în profunzimea lui, vor afla că încă mai există apă care poate dărui iarăși noutate.

Dacă unul dintre soți nu-i atent la strigătul partenerului riscă să răspundă doar atunci când nu se mai poate face nimic.

„*Consummatum est*”, „am dat totul”

Calea dăruirii iubirii prin sacrificiu și calea sacrificării din iubire conduce către iubirea totală; a iubi de dragul iubirii, oferirea de sine până a deveni „euharistie”: trup și persoană date „să se piardă” pentru persoana iubită.

Din acest punct de vedere există o certitudine: fără Cristos, fără a locui în El, cu El, nu se ajunge la aceste culmi ale iubirii. Numai în puterea Spiritului Său soții se pot uni cu Cristos în răstignire până la acel *consummatum est*, - s-a săvârșit - până la ultima respirație, până la moarte. Numai împreună cu El se pot purta biciuirile, cununile de spini, rănila și pironirea pentru a indica iubirea, pentru a arăta „fidelitatea”, pentru a arăta o iubire care nu cedează,

care nu abandonează persoana iubită.

Cristos arată un ideal de viață, o cale care conduce la o căsătorie nu doar „până la capăt” cu un bărbat sau cu o femeie, ci la „căsătoria cu Dumnezeu” care este capabilă să lărgască spațiile inimii voastre până la a o face capabilă, prin puterea Spiritului Sfânt, de nunta veșnică. Cine urmărește să ajungă numai la o inimă care să devină capabilă să epuizeze propria iubire în partener va fi îndreptățit să se oprească atunci când partenerul nu-i răspunde. Cine țintește la un răspuns veșnic va lăsa spațiu puterii Spiritului Sfânt revărsat în sacrament pentru a și-o însuși și va deveni capabil să depășească orice barieră umană.

Astfel, vor exista soți care intră într-o iubire nouă, înviată, mereu vie și începătoare, mereu prezentă chiar dacă în inima lor vor purta „stigmatul vieții conjugale”, dar se vor putea vedea și atinge de un trup înviat, de o iubire nouă care poartă cu bucurie semnele învierii. Vor fi stigmatul conjugale care nu vor deveni motiv de șantaj, de acuzare sau de umilire pentru evenimentele din trecut, ci vor fi mândria unei iubiri mai mari. „Pune degetul în rană” (cf. Io. 20,27) nu pentru a aminti aspectele negative, ci pentru a experimenta împreună învierea.

Lângă aceste răni, legate de stările de suferință ale soților, există și alte răni precum situațiile legate de boli sau de gravele probleme ale fiilor. Viața soților este pusă la grea încercare de modul diferit în care soțul și soția trăiesc dramatismul momentului și modul de a interveni, de prezentă, de abordare a durerii în sine, care uneori blochează comunicarea între soți. Și printre rănila acestei disperări ascunse sau evidente a părinților apare harul pe care ei îl au de a trăi cu Cristos, „cu totul dăruit din iubire”.

În aceste momente veșnicia invadează și se amestecă cu prezentul, și iubirea una și infinită – primită în sacramentul căsătoriei – devine o putere de iubire fără limite. Astfel, fiecare spațiu, fiecare moment, fiecare slujire, fiecare cafea luată împreună poate să devină o celebrare. Slujirea partenerului devine darul de sine din iubire și răspunsul unui surâs echivalează cu o adeverată călătorie de iubire.

„Au mers și au vestit că Domnul a înviat” (cf. Lc. 24,33-35)

Această putere care ne face să experimentăm moartea și învierea cu Isus și care potolește setea arzătoare de iubire, această bucurie a iubirii regăsite, reînnoite, înviate, nu poate fi limitată numai la viața soților, a unei familii sau a unei case: ci devine vestire, împărtășire a propriei experiențe de viață.

Numai după ce „am văzut”, am experimentat”, se va putea comunica lumina și bucuria Paștelui. Se va putea povesti depășirea unui moment dificil de cuplu sau se va putea exprima saltul calitativ împlinit de iubire până să ajungă să poată spune: „Darul Spiritului Sfânt primit în sacramentul căsătoriei nu a fost zadarnic, ci în noi a dus rod”. Se vor răspândi astfel semințe de speranță nu numai pentru alte familii, ci și pentru multe situații umane și so-

(continuare în pag. 18)

Episcopia Greco-Catolică de Oradea - File de Istorie

La Muzeul Cetății și Orașului Oradea a avut loc, în după masa zilei de vineri, vernisajul expoziției dedicate Episcopiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolice de Oradea, cu titlul „Episcopia Greco-Catolică de Oradea – File de Istorie” precum și lansarea cărții domnului doctor Silviu Sana, „În slujba neamului”.

La eveniment a fost prezentă și doamna directoare a Muzeului Cetății Orașului Oradea, Angela Lupșea, Preasfinția Sa László Böcskei, episcopul romano-catolic de Oradea, domnul Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor, domnul Ioan Moldovan, directorul Revistei „Familia”, membrii Reuniunii Mariane Eparhiale, prezente în aceste zile, la Oradea, pentru Exercițiile Spirituale, și multe alte persoane.

În cuvântul de deschidere, Preasfinția Sa Virgil a declarat: „Este un lucru foarte frumos pentru Biserica noastră, dar nu este un lucru extraordinar pentru orașul nostru, pentru că, în acest ambient al cetății, toate cultele vor avea expoziții permanente: romano-catolicii, reformații au deschis deja, noi am inaugurat azi și așteptăm ca și ortodocșii să o deschidă cât de curând. Și, atunci, acest spațiu va deveni unul care ne permite să vedem conviețuirea și bunele raporturi care s-au stabilit, întotdeauna, între culte, aici, la noi, la Oradea. Expoziția are o valoare extraordinar de puternică, educativă, pentru că ne aduce aminte de istorie și de ceea ce am fost, ca să știm cine suntem și încotro trebuie să mergem”.

Prezentarea volumului a fost făcută de către domnul Tiberiu Ciorba, istoric și muzeograf al Muzeului Țării Crișurilor, care a amintit importanța apariției unui asemenea volum pentru Biserica Greco-Catolică. Domnul Silviu Sana, autorul volumului și coordonatorul expoziției, a făcut o scurtă prezentare a volumului și a expoziției, mulțumind totodată colaboratorilor pentru apariția acestui volum.

(urmare din pag. 17)

Paștele lui Cristos...

ciale în care domină tensiunea, lipsa de dialog, așteptarea „înarmată” care dispar pentru că există doar „dispoziția” de a muri din iubire față de alții.

Dacă iubirea pe care voi, soții, o trăiți este adevărată și vă umple inima, arătați-vă bucuria! Veți ști astfel să arătați viața divină care este în voi și care nu înșală. Câți soți îmbracă în haine noi în exterior lor, dar în interior ascund durerea morții. Voi – soții creștini – puteți fi semnul unei frumuseți care se află în inimile voastre, în interiorul relației voastre, mai înainte de a fi în exterior. Numai astfel veți putea umple de „bucuria învierii” întreg ambientul în care trăiți.

RUGĂCIUNE

Doamne, Isuse,
ajută-ne să privim la viața noastră de cuplu

Expoziția Episcopiei Greco-Catolice din cadrul Secției Muzeului Multiconfesional Orădean este organizată pe două secțiuni: Prima sală este dedicată INSTITUȚIEI BISERICII și cuprinde panouri informative din perioada creștinismului primar până în perioada comunistă. A doua sală este dedicată ȘCOLII ARDELENE și cuprinde panouri informative dedicate reprezentanților Școlii Ardelene, școlilor de la Oradea și Beiuș, plus alte două panouri privind identitatea și rolul Bisericii Române Unite. Vitrinele adăpostesc obiecte originale, cărți vechi și manuscrise din colecția Episcopiei și anume: veșmintele arhieresti și cârja vrednicului Episcop Valeriu Traian Frențiu, mitra vrednicului Episcop Demetriu Radu, Biblia de la Blaj (ediția veche din 1795 și cea nouă din anul 2000), două antimise din secolele XIX și XX, vase liturgice de secol XIX și XX, un manuscris de secol XVIII al Capitlului, trei volume de carte veche românească, un tratat de drept canonic și câteva circulare episcopale.

Expoziția permanentă poate fi vizitată de marțea până duminica, între orele 09.00 – 17.00, și se găsește în Palatul Princiar, Corp B, Etaj II.

Eugen Iuț - Biroul de presă

ca la un „trup” care încontinuu poate învia pentru că este locuit de Spiritul Tău Sfânt.
Fă ca privirea rănilor noastre să nu ne facă să ne gândim numai la moarte,
ci să conștientizăm că este posibilă o iubire mai mare decât moartea.
Spirite Sfinte, deschide mormântul meu,
locul în care țin îmbălsămată iubirea mea.
Desfă giulgiurile pe care mâini fără speranță le-au strâns în jurul meu și al nostru,
îndepărtează piatra grea a gândului că iubirea nu poate învia,
că nu mai avem energii suficiente.
Cum mă voi putea apropia de Tine, Doamne, care ești Iubire infinită,
dacă iubirea mea se oprește înaintea unei persoane?
Invadează, Doamne, cu Spiritul Tău întreaga noastră viață și dă-ne gustul încântării celor care au întâlnit o iubire fără limite.

Definirea căsătoriei și a familiei în Constituția României

La Oradea a avut loc joi, 09 martie, 2017, Conferința „Definirea căsătoriei și a familiei în Constituția României”, susținută de către domnul Mihai Gheorghiu, președintele comitetului de inițiativă al Coaliției pentru Familie, domnul Paul Negruț, rectorul Universității Emanuel din Oradea și doamna Adina Portaru, avocat. Conferința a avut loc în sala „Traian Moșoiu”, care s-a dovedit neîncăpătoare.

Reprezentanții tuturor Bisericilor și comunităților creștine din Oradea au fost prezenți la întâlnire, printre care îi amintim pe: Preasfințitul Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, Preasfinția Sa Sofronie Drincec, episcopul ortodox de Oradea, Preasfinția Sa László Böcskei, episcopul romano-catolic de Oradea, domnul Ioan Moldovan, președintele Cultului Penticostal, domnul Petru Vidu, președintele Cultului Baptist, rabinul David Nagy, rabin al Comunității Evreiești Mesianice din Oradea și președinte al Federației Comunităților Evreiești Mesianice din Romania.

Principala temă de discuție a fost cea referitoare la organizarea referendumului în vederea definirii căsătoriei și a familiei în Constituția României, după ce au

fost strânse 3.000.000 de semnături pentru modificarea articolului 48 din Constituția României. Coaliția pentru Familie este o inițiativă civică fără personalitate juridică, independentă de orice partid politic și neafiliată confesional, deschisă celor care împărtășesc valorile familiei. Misiunea Coaliției este aceea de a proteja și sprijini familia întemeiată pe căsătoria dintre un bărbat și o femeie.

Doamna avocat Adina Portaru, avocat al ADF Interantional, cea care apără libertatea religioasă, familia întemeiată pe căsătoria dintre un bărbat și o femeie, dreptul la viață începând de la concepție până la moartea naturală, a salutat inițiativa acestei conferințe la Oradea: „salutăm organizarea acestei conferințe pe o temă atât de importantă. Încurajăm, în acest sens, România să protejeze și să promoveze căsătoria”. De asemenea, doamna avocat a subliniat: „căsătoria poate fi definită simplu: uniunea dintre un bărbat și o femeie, soț și soție, tată și mamă. Aceasta este singura definiție obiectivă a căsătoriei care dă naștere la viață, care pune interesul copilului mai presus de dorințele adulților și care protejează dreptul fiecărui copil de a cunoaște și de a fi crescut de tatăl și de mama sa”.

Domnul Paul Negruț, rectorul Universității Emanuel din Oradea, a reliefat de asemenea importanța familiei constituită dintr-un bărbat și o femeie: „Toată civilizația iudeo-creștină, europeană, occidentală, s-a întemeiat pe căsătoria dintre bărbat și femeie, și a asigurat coloana vertebrală a civilizației. Nu suntem homofobi, suntem normali și vrem să apărăm ceea ce este normal. În modul în care definim familia așezăm convingerile noastre referitoare la viața însăși. În momentul în care am redefini ce a creat Dumnezeu am deschide o ușă care nu duce nicăieri. În SUA deja se cere legiferarea poligamiei, a căsătoriei între un om și un animal sau chiar între om și computer”.

Întâlnirea a fost moderată de către domnul Daniel Burtic, care, la sfârșitul conferinței, i-a invitat pe toți cei prezenți să cânte imnul „Cu noi este Dumnezeu / Înțelegeți, neamuri și vă plecați / Căci cu noi este Dumnezeu! / Auziți până la marginile pământului / Căci cu noi este Dumnezeu! / Cei puternici, plecați-vă! / Căci cu noi este Dumnezeu!”.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

Campania 2% continuă

Stimate domnule, / Stimate doamnă,

Ne face plăcere să vă anunțăm că proiectul Casa Frențiu a fost finalizat iar casa destinată persoanelor vârstnice singure va fi deschisă în acest an. Dorim să vă mulțumim pentru încrederea pe care ați acordat-o organizației și pentru direcționarea a 2% din impozitul pe venituri pentru realizarea Casei Frențiu.

În acest an, dorim să vă propunem un alt proiect inedit și de mare importanță pentru organizația noastră: construirea unei clădiri în care să se desfășoare activități destinate copiilor care provin din familii defavorizate, un Centru de zi pe care dorim să îl construim în Județul Bihor. Centrul va oferi o masă caldă, sprijin pentru învățare și efectuarea temelor, precum și pregătire pentru viață pentru 80 de copii, în fiecare zi.

Clădirea Centrului de zi în care mănâncă și învață zilnic 80 de copii trebuie reconstruită deoarece spațiul în care funcționează în prezent nu este adecvat desfășurării optime a activităților mai sus menționate.

Prin urmare, vă propunem un proiect a cărui valoare totală este de 300.000 euro, din care avem asigurată finanțarea de 270.000 euro din fonduri externe, iar suma de 30.000 euro trebuie să o obținem de pe plan local.

Sprijinul dvs. este necesar pentru a putea strânge suma pentru cofinanțarea proiectului. Dacă noi nu vom reuși să adunăm această sumă, vom pierde finanțarea și, astfel, 80 de copii vor pierde, nu doar o masă caldă pe zi ci și speranța unui viitor mai bun.

ATENȚIE!

Doar în acest an pot și pensionarii să direcționeze 2%!

(Datorită faptului că anul trecut pensiile au fost impozitate și din acest an nu se mai impozitează!)

Vă rugăm să completați formularul 230 pe prima pagină, la punctul I cu datele dvs. din cartea de identitate, să îl semnați în partea de jos și să îl aduceți la sediul asociației, în Oradea, str. Ep. Mihai Pavel nr. 3 sau să îl depuneți dvs. la Finanțele de care aparțineți.

CARITAS

1,5 Lei